

Iliya — Lamba Sha Uku

Arba'in da shida

Jeff Pippenger

2023-10-19

A cikin makalar da ta gabata muna daidaita Iliya da tarihin 1798 zuwa 1844. A alamtance Iliya yana shiga cikin wannan tarihin sa'ad da aka tashe William Miller domin ya yi shelar sakon mala'ika na farko. Bazawarar Sarefata tana wakiltar ikilisiya mai aminci wadda take tattara itace biyu, ko kuma al'ummai biyu da za su zama al'umma ɗaya a ranar 22 ga Oktoba, 1844.

Ka fada musu, “Ga abin da Ubangiji Allah yana cewa: Ga shi, zan ɗauki 'ya'yan Isra'ila daga cikin al'ummai, inda suka tafi, in tattara su daga kowane gefe, in komo da su kasarsu ta kansu. Zan mai da su al'umma guda a kasar, a kan duwatsun Isra'ila; sarki guda kuma zai zama sarki a kansu duka. Ba za su kara zama al'ummai biyu ba, kuma ba za su kara rabuwa su zama masarautu biyu ba har abada. Ba kuma za su kara kazantar da kansu da gumakansu ba, ko da abubuwan bankyamarsu, ko da wani daga cikin laifofinsu; amma zan cece su daga dukan wuraren zamansu, inda suka yi zunubi, in tsarkake su. Haka za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu. “Dawuda bawana kuwa zai zama sarki a kansu; dukansu kuma za su sami makiyayi guda ɗaya. Za su yi tafiya cikin dokokina, su kiyaye farillaina, su aikata su. Za su zauna a kasar da na ba wa Yakubu bawana, inda kakanninku suka zauna; za su zauna a cikinta, su da 'ya'yansu, da 'ya'yan 'ya'yansu har abada. Dawuda bawana kuma zai zama shugabansu har abada. “Bugu da kari, zan yi alkawarin salama da su; zai zama alkawari madawwami tare da su. Zan kafa su, in yawaita su, in sa Wurina Mai Tsarki a tsakiyarsu har abada. Alfarwata kuma za ta kasance tare da su. I, zan zama Allahnsu, su kuma za su zama mutanena. Sa'an nan al'ummai za su sani cewa ni, Ubangiji, nake tsarkake Isra'ila, sa'ad da Wurina Mai Tsarki zai kasance a tsakiyarsu har abada.” Ezekiel 37:21–28.

Akwai albarkatu da dama da Ezekiyel ya bayyana cewa an yi wa alkawari ga sanduna biyu ɗin nan, wato al'ummai biyu da suka zama al'umma ɗaya. Za mu fara da nazarin huɗu daga cikin waɗannan albarkatu waɗanda Sister White ta ayyana a matsayin “zuwa” huɗu, waɗanda dukkansu suka cika a lokaci guda, a ranar 22 ga Oktoba, 1844.

“Zuwan Almasihu a matsayin babban firist ɗinmu zuwa Wuri Mafi Tsarki, domin tsarkake Wuri Mai Tsarki, wanda aka bayyana a cikin Daniyel 8:14; zuwan Dan mutum zuwa wurin Mai Zamani na Kwanaki, kamar yadda aka gabatar a cikin Daniyel 7:13; da zuwan Ubangiji zuwa Haikalinsa, kamar yadda Malaki ya yi annabci, duk bayanai ne game da abu guda ɗaya; kuma wannan kuma an wakilta shi ta wurin zuwan ango zuwa bikin aure, kamar yadda Almasihu ya bayyana a cikin misalin budurwai goma, na Matiyu 25.” *The Great Controversy*, 426.

“Zuwwa” ta farko da 'Yar'uwa White ta yi nuni da ita, ita ce zuwan babban firist domin “tsarkake Wuri Mai Tsarki,” wanda zai faru a karshen shekaru dubu biyu da ɗari uku. Wannan aya tana ba da amsa ga tambayar da ke cikin Daniyel sura ta takwas aya ta goma sha uku wadda ta ce, “Har

yausha ne wahayin zai kasance game da hadaya ta yau da kullum, da laifin hallaka, har a ba da Wuri Mai Tsarki da rundunar domin a tattake su a karkashin kafa?" Aya ta goma sha huɗu ta bayyana cewa tsarkakewar Wuri Mai Tsarki za ta fara ne a karkashen shekaru dubu biyu da dari uku. Ezekiyeɓ ya ce Allah zai "ɗauki 'ya'yan Isra'ila daga cikin al'ummai, inda suka tafi, ya kuma tattara su daga kowane gefe, ... kuma al'ummar da aka tattara ba za su fara kazantar da kansu ba" gama Allah zai "tsarkake su: haka za su zama mutanena, ni kuwa zan zama Allahnsu."

A ranar 22 ga Oktoba, 1844, "zuwan" na biyu da 'Yar'uwa White ta ambata shi ne cikar Daniel sura ta bakwai, aya ta goma sha uku, wanda ya bayyana cewa Dan mutum zai zo wurin Tsohon Kwanaki, domin ya karɓi mulki. Ezekiyeɓ ya ce Allah "zai mai da su al'umma ɗaya a cikin kasar, a kan duwatsun Isra'ila; sarki ɗaya kuma zai zama sarki a kansu duka." Ezekiyeɓ ya wakilci Almasihu a matsayin sarki da sunan "Dawuda," sa'ad da ya ce, "Dawuda bawana zai zama sarki a kansu." Ya kuma bayyana cewa Almasihu, a matsayin Dawuda, zai zama "makiyayi ɗaya" a gare su, kuma "bawana Dawuda" kuma "zai zama yarimansu har abada." Bisa ma'ana, sarki yana bukatar matsayinsa na sarauta a matsayin sarki, kuma yana bukatar mulki da zai yi sarauta a kansa da kuma 'yan kasar mulkinsa. In babu 'yan kasa, to, babu mulki.

Na gani cikin wahayin dare, ga shi kuma, wani mai kama da Dan mutum ya zo tare da gajimare na sama, ya kuma iso wurin Mai-dadadden-kwanaki, sai aka kawo shi kusa a gabansa. Aka ba shi mulki, da daukaka, da sarauta, domin dukan jama'a, al'ummai, da harsuna su bauta masa: mulkinsa mulki ne madawwami, wanda ba zai shuɗe ba, mulkinsa kuma sarauta ce wadda ba za a hallaka ba. Daniyeɓ 7:13, 14.

"Zukowa" ta uku da 'Yar'uwa White ta bayyana ita ce lokacin da Kristi, a matsayin "manzon alkawari," ya zo ba zato a haikalinsa domin ya tsarkake 'ya'yan Lawi. Ezekiyeɓ ya ce Kristi "zai tsarkake su: sa'an nan kuwa za su zama mutanena, ni kuma zan zama Allahnsu," kuma cewa "ban da haka" zai yi "alkawarin salama da su," wanda "zai zama alkawari madawwami." Za a cika alkawarin ne sa'ad da Allah zai "kafa" "wurin tsarkinsa a tsakiyarsu," kuma cewa "al'ummai za su sani ni Ubangiji ne mai tsarkake Isra'ila, sa'ad da wurin tsarkina zai kasance a tsakiyarsu."

Ga shi, zan aiko da manzona, shi kuma zai shirya hanya a gabana; Ubangiji kuwa, wanda kuke nema, ba zato zai zo haikalinsa; wato manzon alkawari, wanda kuke farin ciki da shi; ga shi, zai zo, in ji Ubangijin runduna. Amma wa zai iya jure ranar zuwansa? Kuma wa zai tsaya sa'ad da ya bayyana? Gama shi kamar wutar mai tacewa ne, kuma kamar sabulun mai wanki: Zai zauna kamar mai tacewa da mai tsarkake azurfa; zai tsarkake 'ya'yan Lawi, ya kuma tsabtace su kamar zinariya da azurfa, domin su mika wa Ubangiji hadaya cikin adalci. Sa'an nan hadayar Yahuza da Urushalima za ta zama abin karɓa ga Ubangiji, kamar a kwanakin da, kuma kamar a shekarun farko. Malachi 3:1-4.

Manzon da ya shirya hanya domin Almasihu, "manzon alkawari" a cikin tarihin 1798 zuwa 1844, shi ne Iliya, kamar yadda William Miller ya wakilta. Sa'ad da Almasihu ya zo cikin gaggawa zuwa haikalinsa, ya tsarkake "'ya'yan Lawi" kamar "wutar mai tacewa."

Sauran "zuwan" da ya cika a ranar 22 ga Oktoba, 1844, shi ne zuwan angon. Sau biyu Ezekiyeɓ ya bayyana cewa al'ummar da aka tattara daga sanduna biyu za su zama "mutanensa, kuma" Shi "zai

zama Allahnsu.” An cika wannan ta wurin aure. A ranar 22 ga Oktoba, 1844, annabce-annabce huɗu da suka cika, waɗanda Sister White ta ambata, dukkansu shaidar sanduna biyun Ezekiyel ce ta bayyana su.

Iliya yana wakiltar manzon da yake shirya hanya domin manzon alkawari. Almasihu ya bayyana Yohanna Mai Baftisma a matsayin manzon da ya shirya hanya domin zuwansa na fari. 'Yar'uwa White ta bayyana William Miller a matsayin Iliya, kuma Miller ya shirya hanya domin Almasihu ya zo a matsayin “babban firist,” “Dan mutum,” “manzon alkawari” da kuma “ango.”

Bayan shekara uku da rabi, Iliya ya zo daga Sarefta, inda ya zauna tare da bazawara da danta, ya kuma umurci Ahab ya tara dukan Isra'ila zuwa Karmel. Ezekiyel ya ce al'ummai za su san cewa Allah ne Allah, sa'ad da Ya sa Wurinsa Mai Tsarki a tsakiyar al'ummar da aka tattara tare daga sanduna biyu. A kan Dutsen Karmel, Iliya ya gaya wa Isra'ila su zaɓa ko Allah ne Allah ko kuwa Ba'al ne Allah, amma ya gabatar da wannan tambaya ba kawai a mahallin wanene Allah na gaskiya ba, har ma a mahallin wanene annabi na gaskiya.

Sai Iliya ya zo wurin dukan jama'a, ya ce, Har yausha za ku yi tangal-tangal tsakanin ra'ayoyi biyu? In Ubangiji shi ne Allah, ku bi shi; amma in Ba'al ne, sai ku bi shi. Jama'ar kuwa ba su amsa masa ko da kalma daya ba. Sa'an nan Iliya ya ce wa jama'ar, Ni, ni kaɗai, na rage a matsayin annabin Ubangiji; amma annabawan Ba'al mutum ɗari huɗu da hamsin ne. 1 Sarakuna 18:21, 22.

Dukan Isra'ila, har da Ahab, sun san cewa Allah na Iliya shi ne Allah, sa'ad da wuta ta sauko daga sama ta cinye hadayar Iliya. Saukowar wutar a kan Dutsen Karmel tana nuna lokacin da Allah ya kafa Wuri Mai Tsarkinsa a tsakiyar al'ummar da aka yi da sanduna biyu. Mu'ujizar wuta a kan Dutsen Karmel ta nuna cewa Allah shi ne Allah, Ba'al kuwa allahn karya ne.

Mu'ujizar da ta faru a Sarefta, sa'ad da Iliya ya kwanta a kan ɗan matar gwauruwa da ya mutu sau uku, ta tabbatar mata cewa Iliya mutumin Allah ne, kuma mu'ujizar da ta faru a Karmel ta cim ma wannan manufa. Ba kawai wutar Karmel ce ta tabbatar da cewa Allah shi ne Allah ba, amma ta kuma nuna cewa Iliya annabin Allah na gaskiya ne, saɓanin annabawan Ba'al da annabawan kurmin gumaka. A cikin tarihin 1840 zuwa 1844, an tabbatar da cewa Miller da mabiya Miller su ne annabawa na gaskiya, saɓanin annabawan karya na Furotestantancin ridda, waɗanda a cikin wannan tarihi guda suka bayyanar da cewa su 'ya'yan Yezebel ne.

Iliya a Karmel yana wakiltar aikin gano ainihin ƙahon Furotesta, domin mulki na shida na annabcin Littafi Mai Tsarki, dabbar ƙasa ta Wahayi sura ta goma sha uku, tana da ƙahon Furotestantci da kuma ƙahon Jamhuriyanci, kuma mulkinta ya fara ne a shekarar 1798. A cikin 1798, a ƙarshen shekaru uku da rabi na mulkin Jezebel, Iliya ya fito daga Sarefta domin ya yi cikakken bambanci game da wace coci ce ƙahon Furotestantci a kan dabbar ƙasa.

Matar gwaurun Sarepta tana tafiya daga tarihin Tayatira zuwa ga aure, inda za a kawar da gwauruwa-ntakarta. Danta da aka ta da daga matattu yana wakiltar waɗanda Jezebel ta kashe a cikin shekaru uku da rabi na fari. Sanduna biyun da take tattarawa domin wuta su ne gidaje biyu na Isra'ila ta zahiri waɗanda za a tattara su su zama al'umma guda, kuma wannan al'umma ita ce

Isra'ila ta ruhaniya. Matar gwaurun za ta yi amfani da sanduna biyun don kunna wuta, abin da ya faru a Karmel da kuma a ranar 22 ga Oktoba, 1844, sa'ad da manzon alkawari ya tsarkake 'ya'yan Lawi da "wutar mai tacewa."

Wuta alama ce ta zubarwar Ruhun Allah, wadda ta faru a Karmel da kuma a Kukan Tsakar Dare wanda ya kai kololuwa a ranar 22 ga Oktoba, 1844.

Da ranar Fentikos ta cika, dukansu kuwa suna tare da zuciya daya a wuri guda. Nan da nan sai aka ji wata kara daga sama, kamar ta iska mai karfi tana bugawa da sauri, ta kuma cika dukan gidan da suke zaune a ciki. Sai wadansu harsuna rarrababbu kamar na wuta suka bayyana gare su, suka kuma sauka bisa kowanensu. Duka kuwa aka cika su da Ruhun Mai Tsarki, suka kuma fara magana da wadansu harsuna, kamar yadda Ruhun ya ba su furci. Ayyukan Manzanni 2:1-4.

Zubowar Ruhun yana wakiltar shelar wani saƙo, kuma matar gwauruwa za ta kunna wuta, domin ta shirya abin ci don ta ci, wanda kuwa saƙo ne.

Sai na je wurin mala'ikan, na ce masa, Ka ba ni karamin littafin nan. Sai ya ce mini, Ka karɓe shi, ka cinye shi gaba ɗaya; zai sa cikinka ya yi ɗaci, amma a bakinka zai zama mai zaƙi kamar zuma. Sai na karɓi karamin littafin daga hannun mala'ikan, na kuwa cinye shi gaba ɗaya; a bakina kuwa ya kasance mai zaƙi kamar zuma; amma da na gama cinye shi, cikina ya yi ɗaci. Ru'ya ta Yohanna 10:9, 10.

Saƙon da Ahab ya yi wa Jezebel shela nan take shi ne cewa Allah na Iliya shi ne Allah na gaskiya, gama Ahab ya riga ya shaida Allah na Iliya ya amsa ta wurin wuta. Saƙon da aka buɗe nan take a ranar 22 ga Oktoba, 1844, shi ne saƙon mala'ika na uku. A kowanne hali, saƙon da Ahab ya isar ko kuwa saƙon mala'ika na uku yana fusatar da Jezebel ƙwarai.

Amma labarai daga gabas da kuma daga arewa za su dame shi; saboda haka zai fita da babbar fushi domin ya hallaka, ya kuma kakkabe mutane da yawa ƙwarai. Daniyel 11:44.

"Labarai daga gabas da arewa" na Daniyel suna wakiltar saƙon da yake fusatar da sarkin arewa, wadda ita ce Jezebel, kuma ita ce ta fara tsanantawa ta ƙarshe a tarihin duniya. An wakilci wannan saƙon ta wurin saƙon Ahab zuwa ga Jezebel, da kuma isowar saƙon mala'ika na uku a farkon shari'a a shekara ta 1844.

Sai Ahab ya gaya wa Jezebel dukan abin da Iliya ya yi, da kuma yadda ya kashe dukan annabawan da takobi. Sai Jezebel ta aiki wani manzo zuwa wurin Iliya, tana cewa, Haka alloli su yi mini, har ma fiye da haka, in ban mai da ranka kamar ran ɗayansu ba gobe a irin wannan lokaci. 1 Sarakuna 19:1, 2.

Iliya, a matsayin alama, ana wakilta shi ta wurin zamanin jeji daga 538 zuwa 1798. Sa'an nan kuma a 1798, Iliya ya bayyana a cikin tarihi a matsayin William Miller. A 1844, Iliya yana kiran wutar Kukan Tsakar Dare ta sauko daga sama. Sa'an nan a 1863, an ƙi Iliya da saƙonsa. Saƙonsa shi ne saƙon Musa na "lokuta bakwai," wanda kuma saƙon sanduna biyu na Ezekiyyel yake wakilta. Taron sanduna biyun a ƙarshen watsewarsu shi ne saƙon gwauruwar Zarefat, kuma ta tattara sanduna biyun tun kafin ta shirya abinci.

Adventism na Millerite, bisa ga James da Ellen White, ya zama Adventism na Laodicea a shekara ta 1856, kuma sa'ad da suka fi saƙon Iliya game da "lokuta bakwai" na Musa a shekara ta 1863, sai suka kawar da ikon hankalce na fahimtar ƙaruwa ta ilimi game da "lokuta bakwai" ɗin da Allah ya nemi ya fito da ita a shekara ta 1856 (ta wurin rubuce-rubuce takwas da ba a kammala ba na Hiram Edson.) Bisa ga tilas na hankali, dole suka fara rushe tsarin ginshikai na gaskiya da mala'iku suka jagoranci William Miller ya tattara. "Dutsen" farko da Miller ya gano shi ne dutsen tushe wanda Adventism na Laodicea zai yi tuntube a kansa cikin dukan tarihinsa. Kin wannan dutse na farko na gaskiya ya haifar da makantar Laodicea, alama ce da za a iya warkarwa, amma ba kasafai ake nemanta ba.

Tsarkake Haikalin da ya fara a ranar 22 ga Oktoba, 1844, ya haɗa da tsarkake "rundunar" da aka tattake tare da haikalin a cikin Daniyel 8:13. An wakiltar rundunar da "ita'ce biyu" waɗanda matar gwauruwar Zarefat ta tattara domin wuta. Ita'cen biyun su ne gidaje biyu na ainihin Isra'ila ta ɗa. Ainihin Ifraimu da Yahuza za a tattara su su zama al'umma ɗaya ta ruhaniya, kuma a tsarkake su ta wurin manzon alkawari a farkon shari'a. Waɗannan al'ummai biyu su ne "rundunar" da aka tattake.

Alkawarin Ezekiyel shi ne cewa Allah zai "ɗauki 'ya'yan Isra'ila daga cikin al'ummai, inda suka tafi," kuma zai "tara su" "ya komo da su ƙasarsu." Ƙasar Isra'ila ta zahiri ita ce ƙasa mai ɗaukaka, ko ƙasar alkawari, ko Yahuda. Ƙasa ta ruhaniya mai ɗaukaka a shekara ta 1798 ita ce ƙasar dabbar duniya mai ƙaho biyu ta cikin Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha uku.

A ranar da na ɗaga hannuna gare su, domin in fitar da su daga ƙasar Masar zuwa ƙasar da na zaɓa musu, mai gudɗa da madara da zuma, wadda ita ce ɗaukakar dukan ƙasashe.... Duk da haka kuma na ɗaga hannuna gare su a cikin jeji, cewa ba zan kai su cikin ƙasar da na ba su ba, mai gudɗa da madara da zuma, wadda ita ce ɗaukakar dukan ƙasashe. Ezekiel 20:6, 15.

Gidaje biyu na zahiri na Isra'ila sun zauna a ƙasar da ta kasance "ɗaukakar dukan ƙasashe," ƙasar da take "malala" da "madara da zuma." Sa'ad da aka tattara gidaje biyu na zahiri na Isra'ila tare a matsayin Isra'ila ta ruhaniya, aka yi musu alkawari cewa za a sa su a ƙasarsu ta kansu. "Ƙasa mai ɗaukaka" ta ruhaniya ita ce inda motsin Milleriyawa a farko da kuma motsin dubu ɗari da arba'in da huɗu a ƙarshe suke a lokacin mulkin dabbar ƙasa. Motsin da yake wakiltar dubu ɗari da arba'in da huɗu zai iya tashi ne kawai a ƙasar dabbar ƙasa. Duk wani motsi da yake da'awar shi ne motsin mala'ika na uku daga kowace ƙasa dabam, na jabu ne, gama Alpha da Omega kullum yana kwatanta ƙarshen da farkon.

"An zubo mana alherai da albarkatu na Allah marasa kwatankwaci a kan ƙasarmu; ta kasance ƙasar 'yanci, da ɗaukakar dukan duniya. Amma maimakon a mayar wa Allah godiya, maimakon a girmama Allah da dokarsa, Kiristocin Amirka masu iƙirari sun gurbace da girman kai, da kwaɗayi, da dogaro da kai...."

"Lokaci ya yi da shari'a ta faɗi a cikin tituna, adalci kuma ba ya iya shiga, kuma wanda ya rabu da mugunta yana mai da kansa ganima. Amma hannun Ubangiji bai taƙaitu ba har ya kasa ceto, kunnensa kuma bai yi nauyi ba har ya kasa ji. Mutanen Tarayyar Amirka sun kasance jama'a waɗanda aka yi wa alheri na musamman; amma sa'ad da suka tauye 'yancin addini, suka yi

watsi da Furotesta, kuma suka nuna goyon baya ga Papanci, cikon muguntarsu zai cika, kuma za a rubuta ‘rida ta kasa’ a cikin littattafan sama. Sakamakon wannan rida zai zama halakar kasa.” Review and Herald, Mayu 2, 1893.

A cikin Daniel sura ta takwas, ayoyi na goma sha uku da goma sha huɗu suna bayyana tattakewar duka haikalin da rundunar. Rundunar kuwa ita ce gidaje biyu na Isra’ila ta zahiri. An tattake Urushalima a cikin shekaru dubu ɗaya da ɗari biyu da sittin na Zamanan Duhu.

Sai aka ba ni sanda mai kama da bulala; mala’ikan kuwa ya tsaya, yana cewa, Tashi, ka auna haikalin Allah, da bagaden, da masu yin sujada a cikinsa. Amma filin da yake a wajen haikalin ka bar shi waje, kada ka auna shi; gama an ba da shi ga al’ummai: kuma za su tattake birni mai tsarki har wata arba’in da biyu. Ru’ya ta Yohanna 11:1, 2.

A cikin sura ta goma sha ɗaya ta Ru’ya ta Yohanna, an umurci Yohanna ya auna ba haikali kadai ba, har ma da “masu yin sujada a cikinsa.” An sa Yohanna a matsayin annabci a ranar 22 ga Oktoba, 1844, sa’ad da aka umurce shi ya auna haikalin da kuma masu yin sujada a cikinsa.

Sai na karfi karamin littafin daga hannun mala’ikan, na cinye shi; a bakina kuwa ya yi zaɓi kamar zuma: amma da zarar na ci shi, cikina ya ɗaci. Ru’ya ta Yohanna 10:10.

A aya ta goma ta sura ta goma ta Ru’ya ta Yohanna, Yohanna ya wakilci ɗacin baƙin cikin ranar 22 ga Oktoba, 1844, kuma nan da nan aka gaya masa ya auna Wuri Mai Tsarki da rundunar duka. Maudu’in tambayar da ke cikin Daniyel takwas aya ta goma sha uku shi ne tattakewar Wuri Mai Tsarki da rundunar duka. Yohanna ya sanar da mu cewa “Al’ummai” za su “tattake” “birni mai tsarki” na tsawon “watanni arba’in da biyu.” Watanni arba’in da biyu su ne shekaru uku da rabi na Iliya. Su ne Zamanaɗi Masu Duhu daga 538 har zuwa 1798. Da yake yana tsaye a annabce a ranar 22 ga Oktoba, 1844, aka gaya wa Yohanna ya bar harabar, “kada ka auna ta, gama an ba da ita ga Al’ummai, kuma su za su tattake birni mai tsarki har watanni arba’in da biyu.”

Sa’ad da aka gaya wa Yohanna ya auna “haikali, da bagaden, da kuma waɗanda suke yin sujada a cikinsa;” a cikin kalmomin Daniyel sura takwas da aya ta goma sha uku, an gaya masa ya auna Wuri Mai Tsarki da rundunar. Idan aka gaya wa Yohanna kada ya kirga shekara dubu ɗaya da ɗari biyu da sittin, to, sai ya auna daga 1798 zuwa inda yake tsaye a 1844. Daga 1798 zuwa 1844, idan aka auna, yana wakiltar shekara arba’in da shida. Farkon shekara arba’in da shidan yana a 1798, sa’ad da “sau bakwai” na Musa a kan gidan Isra’ila na arewa ya cika. Karshen shekara arba’in da shidan yana a 1844, sa’ad da “sau bakwai” na Musa a kan gidan Isra’ila na kudu ya cika. Aunawar Yohanna tana daidai da shekara arba’in da shida. Lamba arba’in da shida tana alamta haikali. Yesu ya ce, ku rushe wannan haikali, kuma cikin kwana uku zan ta da shi, amma Yahudawan masu gardama suka yi jayayya cewa an gina haikalin cikin shekara arba’in da shida.

Yesu ya amsa ya ce musu, Ku rushe wannan haikali, cikin kwana uku kuma zan ta da shi. Sai Yahudawa suka ce, An yi shekara arba’in da shida ana gina wannan haikali, kai kuwa za ka saƙe gina shi cikin kwana uku? Amma shi yana magana ne game da haikalin jikinsa. Yohanna 2:19–21.

Yesu ya ɗauki jikin Adamu bayan Adamu ya fāɗi, tare da dukan lalacewar da aka gada da ke cikinsa, domin ya kafa misali cewa mu rinjaya kamar yadda Shi ya yi nasara. Bisa ga shaidu biyu, koyar da cewa jikin Almasihu bai ƙunshi lalacewar da aka gada ta zunubi na shekaru dubu huɗu ba, shi ne yaɗa giyar Babila, gama koyar da cewa Almasihu bai karɓi waɗannan raunanan halaye da aka gada ba wata babbar koyarwa ce ta Katolika.

Kuma kowane ruhu da bai furta cewa Yesu Almasihu ya zo cikin jiki ba, ba na Allah ba ne; kuma wannan shi ne ruhun magabcin Almasihu, wanda kuka ji cewa zai zo; kuma tun yanzu ma yana cikin duniya. 1 Yohanna 4:3.

Gama masu rufi da yawa sun shiga duniya, waɗanda ba su yarda cewa Yesu Almasihu ya zo cikin jiki ba. Wannan shi ne mai rufi da maƙiyin Almasihu. 2 Yohanna 1:7.

Haikalin jikin Almasihu shi ne haikalin jikin kowane ɗan Adam.

“Almasihu ba ya cikin irin matsayi mai amfani a cikin hamadar kufai domin ya jure wa jarabobin Shaidan kamar yadda Adamu yake a sa’ad da aka jarabce shi a Adnin. Dan Allah ya kasantar da kansa, ya kuma ɗauki halin ɗan adam bayan ’yan Adam sun yi yawo har tsawon shekaru dubu huɗu daga Adnin, kuma daga asalin yanayinsu na tsarki da adalci. Zunubi ya kasance yana barin munanan alamominsa a kan jinsin ɗan adam tun zamanai masu yawa; kuma lalacewar jiki, ta hankali, da ta ɗabi’a ta mamaye dukan iyalin mutane.”

“Sa’ad da mai-gwaji ya kai wa Adamu hari a cikin Adnin, yana nan ba tare da gurbin zunubi ba. Ya tsaya a gaban Allah cikin karfin kamalarsa. Dukan gaɓoɓi da iyawa na halittarsa sun bunkasa daidai, kuma sun kasance cikin daidaituwa mai jituwa.

“Almasihu, a cikin jejin gwaji, ya tsaya a madadin Adamu domin ya ɗauki jarrabawar da shi ya kasa jurewa. A nan Almasihu ya yi nasara a madadin mai zunubi, shekaru dubu huɗu bayan Adamu ya juya baya ga hasken gidansa. Da yake an raba dangin ’yan Adam da gaban Allah, ’yan Adam sun kasance suna kara nisa, daga tsara zuwa tsara, daga asalin tsarki, hikima, da sani da Adamu ya mallaka a Adnin. Almasihu ya ɗauki zunuban da raunanan halayen jinsin ɗan Adam kamar yadda suke a lokacin da Ya zo duniya domin ya taimaki mutum. A madadin jinsin ɗan Adam, tare da raunanan halayen mutumin da ya faɗi a kansa, dole ne Ya fuskanci jarabobin Shaidan a kowane fanni da mutum zai fuskanci farmaki.” Selected Messages, littafi na 1, 267, 268.

A cikin Yohanna sura ta biyu, Almasihu yana magana ne game da jikinsa a matsayin haikali, kuma haikalin-jikinsa na mutum ne mai ɗauke da lalacewar shekaru dubu huɗu na rauni da aka tara a jere. Haikalin mutum da Almasihu ya ambata ya ƙunshi kromosom arba’in da shida. Sa’ad da Musa ya hau kan Sinai domin ya karɓi shari’a da umarni game da gina haikali, ya yi kwanaki arba’in da shida a kan dutsen. Ezekiyel ya yi nuni ga Almasihu yana sa haikalinsa a “tsakiyar” sanduna biyu. Tsawon lokacin daga ƙarshen lokatai bakwai na mulkin arewa da na mulkin kudu, waɗanda aka gaya wa Yohanna ya auna, ya kasance shekaru arba’in da shida, kuma ya wakilci “tsakiyar” ko tsawon lokacin da ke tsakanin 1798 da 1844. A cikin waɗannan shekaru arba’in da shida, Yesu ya gina haikali na ruhaniya wanda zai tsarkake ba zato ba tsammani sa’ad da Ya zo a matsayin manzon alkawari. A matsayin manzon alkawari, zai rubuta shari’arsa a kan zukatan

mutanensa. Wannan shari'a tana wakiltuwa da alluna biyu. Allon farko yana da umarni hudu, allon na biyu yana da umarni shida. Tare, suna wakiltar adadin arba'in da shida.

Taruwar Isra'ila ta ruhaniya daga 1798 zuwa 1844 tana wakiltar taruwar Isra'ila ta ruhaniya, amma kuma tana wakiltar kafuwar haikali.

Da yake zuwanku gare shi, kamar zuwa ga dutse mai rai, wanda mutane suka ki lalle ne, amma Allah ya zaɓa, kuma mai daraja ne, ku ma, kamar duwatsu masu rai, ana gina ku ku zama gidan ruhaniya, firistoci masu tsarki, domin ku miƙa hadayun ruhaniya, masu karɓuwa ga Allah ta wurin Yesu Almasihu.

Saboda haka kuma yana a rubuce cikin Nassi cewa, Ga shi, na aza a Sihiyona babban dutsen kusurwa, zaɓaɓɓe, mai daraja: kuma wanda ya gaskata gare shi ba zai kunyata ba.

Saboda haka, a gare ku masu bangaskiya, yana da daraja ƙwarai; amma ga marasa biyayya kuwa, dutsen da magina suka ki, shi ne kuwa ya zama babban dutsen kusurwa, kuma dutse na tuntuɓe, da dutsen abin saɓo, ga waɗanda suke tuntuɓe a maganar, suna marasa biyayya: abin da aka kuma ƙaddara su a kansa.

Amma ku jinsi ne zaɓaɓɓe, firistoci masu sarauta ne, al'umma mai tsarki ce, jama'a ta musamman; domin ku bayyana yabonsa wanda ya kira ku daga cikin duhu zuwa cikin haskensu mai banmamaki: waɗanda dā ba mutane ba ne, amma yanzu ku mutanen Allah ne; waɗanda ba su sami jinkai ba, amma yanzu sun sami jinkai. 1 Bitrus 2:4–10.

Haikalin da aka gina daga 1798 zuwa 1844 ya haɗa da wani rukuni da aka “ƙaddara” ga rashin biyayya. An bayyana rashin biyayyarsu cikin ƙin karɓarsu da “sau bakwai,” da “dutsen kusurwa,” “dutsen da magina suka ki,” wanda shi ne “dutsen abin tuntuɓe” da “dutsen sa tuntuɓe.”

Rukunin da aka “zaɓa na Allah,” ya gane “dutsen” da aka “ki yarda da shi daga mutane” a matsayin “dutsen mai rai,” kuma a matsayin “dutsen” da aka “zaɓa na Allah, kuma” yake “mai daraja.” Waɗanda aka “zaɓa na Allah,” “tsararren zaɓaɓɓu,” a “lokutan dā” “ba al'umma ba ne, amma” a sa'an nan za su zama “mutanen Allah.” Sa'ad da Allah ya tattara sanduna biyu, Ya fito da su daga cikin “al'ummai.” Za su zama mutanensa sa'ad da Ya haɗa al'ummai biyu su zama ɗaya a cikin shekaru arba'in da shida daga 1798 har zuwa 1844.

Akwai harsashi guda ɗaya kaɗai, kuma wannan harsashin shi ne Yesu Almasihu; amma “dutsen tuntuɓe” wanda shi ne harsashin tarihin da marasa biyayya suka ki, shi ne “lokuta bakwai” na Musa. Sa'ad da aka ki “lokuta bakwai” a shekara ta 1863, ƙin Yesu Almasihu ne aka yi.

Abincin tatsuniyoyi wanda ke ɗauka cewa tsarkake Haikalin da ya fara a ranar 22 ga Oktoba, 1844, cikar annabcin shekaru dubu biyu da ɗari uku kaɗai ne, yana nuna wani Haikali marar komai, Haikali ba tare da runduna ba, mulki ba tare da 'yan ƙasa ba. Babu wata manufar Haikalin da wahayi ya tanada da ta fi muhimmanci fiye da abin da Allah ya ce manufar Haikalin take.

Kuma bari su yi mini Wuri Mai Tsarki; domin in zauna a tsakiyarsu. Fitowa 25:8.

A cikin Nassosi, Haikalin Allah kullum yana da alaƙa da mutanensa, waɗanda su ne rundunar. Sanduna biyu na Ezekiyyel, waɗanda aka bayyana a matsayin al'ummai biyu, za su zama al'umma

ɗaya, kuma Haikalin Allah zai kasance a tsakiyarsu. Kuskure wajen wakiltar tambayar aya ta goma sha uku ta Daniyel takwas, domin a boye abin da tambayar take nema a zahiri, a lokaci guda kuma kin amincewa ne da “wani tsarkake” a aya ta goma sha uku, wanda aka roka ya amsa tambayar.

Sai na ji wani tsarkake yana magana, sai kuma wani tsarkake ya ce wa wancan tsarkaken da yake magana, Har yausha ne wahayin nan game da hadayar yau da kullum, da laifin kazantarwa, wanda zai miƙa duka Wuri Mai Tsarki da rundunar mutane a tattaka su a ƙarƙashin ƙafa? Sai ya ce mini, Zuwa kwana dubu biyu da ɗari uku; sa'an nan za a tsarkake Wuri Mai Tsarki. Daniyel 8:13, 14.

Ana kiran halittar sama da aka yi wa tambayar nan da suna “wancan tsarkake,” kuma an fassara wannan furuci daga kalmar Ibrananci “Palmoni”, wadda take nufin mai banmamaki mai ƙidaya, mai ƙidayar asirai. A cikin wannan nassi, wanda shi ne ginshiƙi na tsakiya da tushen Adventism, Almasihu yana wakiltar kansa a matsayin mai banmamaki mai ƙidaya. Ya yi haka ne daidai a wurin da Ya bayyana dangantakar da ke tsakanin annabcin lokaci mafi tsawo a cikin Littafi Mai Tsarki da kuma annabcin lokaci na kwanaki dubu biyu da ɗari uku. Annabcin lokaci mafi tsawo shi ne rantsuwar Musa, wato sau bakwai na Littafin Firistoci ashirin da shida. Shi ne annabcin da yake fayyace warwatsuwar da bautar da gidaje biyu na Isra'ila suka shiga, waɗanda aka bayyana a matsayin “runduna” da za a tattake a aya ta goma sha uku, alhali kuwa aya ta goma sha huɗu tana bayyana annabcin tattake Wuri Mai Tsarki. Dukkanin annabce-annabcen biyu sun cika a ranar 22 ga Oktoba, 1844, bayan gwauruwar Zarefat ta tattara sanduna biyu domin wutar manzon alkawari.

Sa'ad da Adventism ya ƙi ainihin farkon gaskiyar lokacin annabci wadda mala'iku suka jagoranci William Miller ya fahimta, sai suka makantar da kansu. A shekara ta 1856, tare da ƙa'idodi takwas na Hiram Edson, Palmoni ya yi ƙoƙarin ƙara hasken lokuta bakwai, amma a banza. Sun ƙi saƙon zuwa ga Laodicea, kuma suka karɓi bayyanuwa biyar masu muni na Laodicea, ta haka kuwa suka ayyana kansu a matsayin budurwai biyar marasa hikima.

Shekaru sittin da biyar na Ishaya bakwai, wanda ya nuna 742BC, 723BC da 677BC a farkonsa, an maimaita shi a tarihin ƙarshe na 1798, 1844 da 1863. Wannan tarihin ƙarshe ana wakilta shi ta wurin tattara sanduna biyu a Ezekiyel sura ta talatin da bakwai, kuma gwauruwar Sarepta (kamar yadda ake kiranta a cikin Girkancin Sabon Alkawari), ita ce tarihin Allah yana kafa dangantakar alkawari da Isra'ila ta ruhaniya a cikin Yahuza ta ruhaniya (ƙasa mai ɗaukaka) a lokacin tarihin mulki na shida na annabcin Littafi Mai Tsarki. Wannan tarihin, kasancewarsa ƙarshen annabcin shekaru sittin da biyar, yana kuma wakiltar farkon dabbar ƙasa ta Ru'ya ta Yohanna goma sha uku. A farkon mulki na shida na annabcin Littafi Mai Tsarki, haɗewar sanduna biyu yana kwatanta ƙarshen mulki na shida na annabcin Littafi Mai Tsarki. Wannan tarihin yana ɗauke da tarihin da ya yi daidai na ƙahon Furotestantanci da ƙahon Republicanism.

A cikin annabci, iko, ko ƙaho, ko al'umma, ko mulki, ko sarki, ko kai alamu ne masu musanyawa da juna, gwargwadon ma'anar mahallin da aka yi amfani da su. Dukan waɗannan alamomi kuma suna nuni ga sanduna biyu waɗanda Ezekiyel ya bayyana a matsayin al'ummai biyu. A farkon tarihin annabcin dabbar ƙasa, an tattara ƙahon Furotesta cikin al'umma ɗaya, ko ƙaho ɗaya. A ƙarshen wannan tarihin ɗaya kuma, ƙahon Republican zai haɗu tare da ƙahon Furotestan ridda

domin su zama al'umma daya. Wannan al'umma za ta zama siffa ga dabbar teku ta Ru'ya ta Yohanna sura ta goma sha uku. A bisa hankali, idan muka fi ganin shaidar la'anar lokaci bakwai (wadda aka aiwatar a kan gidaje biyu na Isra'ila ta zahiri), to lalle ba za mu iya ganin yadda wadannan gidaje biyu na Isra'ila na da suka zama al'ummar Isra'ila ta ruhaniya a shekara ta 1844 ba. Idan ba za mu iya ganin wannan tarihi ba, to babu shakka muna cikin cikakken rashin fahimta game da yadda wannan tarihin a farkon kasar Amurka yake bayyana tarihin a karshe, sa'ad da kahon Republican ya maimaita tsarin tattarawa da haɗuwar wuri guda da aka misalta a farkon da kahon Furotesta.

Za mu ci gaba da duba wadannan gaskiyoyi a talafi na gaba.